עִתְּנוֹל

עיתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל

מוזיקה פופולרית ישראלית

גיליון

300

אב תשפ"ו אוגוסט 2026

יד יצחק בן־צבי

עת־מול

עיתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל

עת־מול 300 אב תשפ"ו | אוגוסט 2026

1 **אריק והאיינשטיינים**
על תקליטון נשכח שהתחיל מהפכה
אלון שב

5 **כבר לא אתמול ועוד לא מחר**
סוף עונת התפוזים של להקת תמוז
בועז כהן

9 **להקת כוורת והזֶמֶר העברי**
בין מחווה לפרודיה בפרפראזות ובציטוטים מוזיקליים
סיון שנהב־שב

13 **דימויי גן העדן האבוד במוזיקה הישראלית**
ארי קטורזה

17 **רוק מתקדם ישראלי ושירי ילדים בשנות השבעים**
תומר בורוכוב

21 **אתה לא מפסיק לברוח כי אתה לא מפסיק לרדוף**
שני סיפורי מנוסה ברוק הישראלי
דותן בלייס

26 **מוזיקה "בשוליים"**
מועדוני המוזיקה בשנות השישים בשולי תל אביב
עודד היילברונר

29 **מתחת לרדאר**
סצנת הטרובדורים המרוקאים ושולי התרבות בישראל הצעירה
חיים ביטון

34 **בין הַגּוֹלָה לַגָּלוּת**
ה"אלביתי" בשירתו של דודו טסה
מוטי גיגי

38 **למה לובשת הזברה פיג'מה?**
הסיפור האמריקני הלא מוכר של השיר
אסנת גולדפרב־ארזואן

42 מאחורי התמונה:
ארכיון התמונות יד יצחק בן־צבי
"יש חיי לילה בירושלים"
מועדון בכחוס בתצלומיו של הצלם ורנר בראון
חמוטל מנשהוף

עת לפתוח

אנחנו גאים להציג בפניכם את גיליון ה־300 של 'עת־מול'. באפריל 1975 הופיע הגיליון הראשון במסגרת אוניברסיטת תל אביב, ומאז 1999 הוא רואה אור ביד בן־צבי. לפני 100 גיליונות, בשנת 2008, איחל ראובן גפני, אז עורך 'עת־מול', שעל אף מהפכת המידע והאינטרנט נצליח לשרוד ככתב עת מודפס. אני מאחל לכולנו שנמשיך להיות רלוונטיים ומעניינים עבור קוראינו ושנצליח לעבור בקרוב לגיליון מקוון.

הגיליון שלפניכם מציע מבט מחקרי חדש ומרתק על התפתחותה של המוזיקה הפופולרית בישראל משנות השישים ועד שנות השמונים ועל התמורות שחלו בה. התהליכים החברתיים והפוליטיים שעברו על החברה הישראלית התבטאו גם במוזיקה הפופולרית. אם בראשית המדינה בלטה ההגמוניה של הלהקות הצבאיות ושל הסגנון הרוסי הסלאבי, הרי שבשנות השישים והשבעים ובמיוחד לאחר מלחמת יום הכיפורים, עם תהליכי האמריקניזציה והגלובליזציה שחוותה ישראל, בצד השתלבותם של יוצרים יוצאי ארצות ערב – נזנחו סגנונות אלה לטובת עליית מוזיקת הרוק המערבית לגווניה והמוזיקה המזרחית והים־תיכונית.

במחצית השנייה של שנות השבעים אנו עדים לעלייתם של כוחות פוליטיים ותרבותיים חדשים שקראו תיגר על ההגמוניה הישנה והשפיעו גם הם על התפתחות המוזיקה הפופולרית בישראל.

בגיליון מוצגים מאמריהם של חברי קבוצת מחקר שפעלה במכון לחקר תולדות ארץ ישראל ויישובה ביד בן־צבי. מאמרי הגיליון מבקשים להציב את התופעות המוזיקליות בהקשריהן ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים. המוזיקה הפופולרית נבחנת כאן כפלטפורמה מרכזית לגיבוש זהויות, והיא מאירה את פוליטיקת הזהויות המקומית ואת מקומה בתוך עימותים אתניים, מעמדיים ומגדריים.

הגיליון מאורגן סביב צירים של מרכז ופריפריה, הגמוניה ואנטי־הגמוניה. בתוך כך, הגיליון תורם להבנת הדינמיקה התרבותית של החברה הישראלית במחצית השנייה של המאה ה־20.

מומלץ לקרוא את המאמרים תוך האזנה לשירים המוזכרים בהם!

מאחלים לכם שנה טובה,

מרוה בלוקה — פרופ' עודד היילברונר
עורכת 'עת־מול' — ראש קבוצת המחקר
marva@ybz.org.il

עת־מול של מחר

הגיליון הבא יוקדש לירושלים מזווית חדשה – עיר בראי תשתיותיה.

בין המאמרים:

■ הירקון זורם ונשפך לי־ם ■ קפסולת זמן – ירושלים מבעד לספר הטלפון של 1952 ■ המַיִל התרבותי של ירושלים ■ הטיפול בפסולת בירושלים משלהי המאה ה־19 ■ הוויכוח על הקמת שדה תעופה בירושלים

עורכת: מרוה בלוקה

עורך שותף: פרופ' עודד היילברונר
עורך משנה: עמית היערי

העורך הראשון: שלמה שבא
המייסד: פרופ' שלמה סימונסון
(המכון לחקר התפוצות, אוניברסיטת תל אביב)

מערכת: יצחק גילה, ד"ר אסף זלצר, ד"ר משה יגור, פרופ' עודד עיר־שי, פרופ' אורית פלג־ברקת, ד"ר ימית רחמן־שרירא, ד"ר אורית רמון, ד"ר הילה שלם בהרד

עיצוב גרפי: דבורה ליפשיץ

עריכת לשון: אורן זונדר

לוחות והדפסה: דפוס איילון, ירושלים

תמונת השער: קולאז' של עטיפות תקליטים

תודתנו לבעלי זכויות היוצרים של החומר האיורי המוצג בגיליון זה. המערכת משקיעה מאמצים רבים באיתורם של בעלי הזכויות ביצירות המפורסמות בכתב העת. לעיתים, ייעשה שימוש ביצירה בהתאם להוראות סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, התשס"ח–2007, מתוך כוונה להקפיד על הוראות החוק ולכבד את זכויות היוצרים. אם הינכם בעלי זכויות יוצרים ביצירות המופיעות בגיליון, נודה לפנייתכם למערכת.

הוצאת יד בן־צבי, ירושלים
בסיוע משרד התרבות והספורט וקרן קימת לישראל – הקרן על שם יצחק לייב ורחל גולדברג

יד יצחק בן־צבי

מערכת עת־מול:
יד יצחק בן־צבי, אבן גבירול 14, רחביה
ת"ד 31420, ירושלים 9131302
טל' 02–5398807
דואר אלקטרוני: etmol@ybz.org.il

בקרו באתר האינטרנט שלנו:
www.ybz.org.il/etmol

לרכישה ישירה בחנות ההוצאה:
bookstore@ybz.org.il
www.ybz.org.il
טל: 02–5398833
מחיר גיליון: 30 ש"ח.
מנוי לשנה: 140 ש"ח (6 חוברות, כולל דמי משלוח).
מנוי לשנתיים: 230 ש"ח (12 חוברות).

מערכת "עת־מול" מקבלת לדיון מאמרים שטרם פורסמו באורך של עד 1,500 מילים, בקובץ WORD. על המאמרים להיכתב ללא הערות שוליים ובתוספת המלצה של פריטים אחדים "לעיון נוסף" בשולי הדברים. מאמרים שיישלחו יידונו במערכת.

למה לובשת הזברה פיג׳מה?

אסנת גולדפרב־ארזואן

(הוצאת הקיבוץ המאוחד)

הסיפור האמריקני הלא מוכר של השיר

שיר "למה לובשת הזברה פיג׳מה?" (מילים: ע. הלל, לחן: דובי זלצר) הוא אחד משירי הילדים הישראליים הקלאסיים, אולם נסיבות הלחנתו והגעתו לארץ אינם מוכרים. המאמר יחשוף את סיפורו המיוחד ויאיר את חידושיו המוזיקליים בסוגת שירי הילדים המקומית. המאמר נכתב לרגל מאה שנים להולדת המשורר.

ע. הלל ומאפייני כתיבתו לילדים

הלל עומר (1926-1990), הסופר והמשורר, הידוע בכינויו ע. הלל, הוא מבכירי היוצרים לילדים ולמבוגרים. הוא נולד בקיבוץ משמר העמק. אביו, בנימין עומר, היה מוזיקאי, מלחין ומורה למוזיקה, ששירו המפורסם ביותר הוא "שיר השומר" (הפותח במילים "מֵעַל הַמִּגְדָּל סָבִיב אַשְׁקִיפָה",

ד"ר **אסנת גולדפרב־ארזואן** – מוזיקולוגית המתמחה בחקר הזמר הישראלי. הדוקטורט שלה נכתב על דובי זלצר. מרצה באוניברסיטה הפתוחה ובקתדרות ברחבי הארץ. כלת פרס ע"ש נתן שחר מטעם האיגוד הישראלי למוזיקולוגיה.

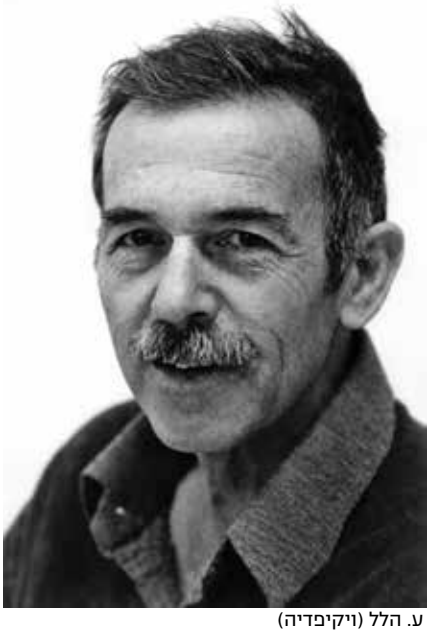
ע. הלל (ויקיפדיה)

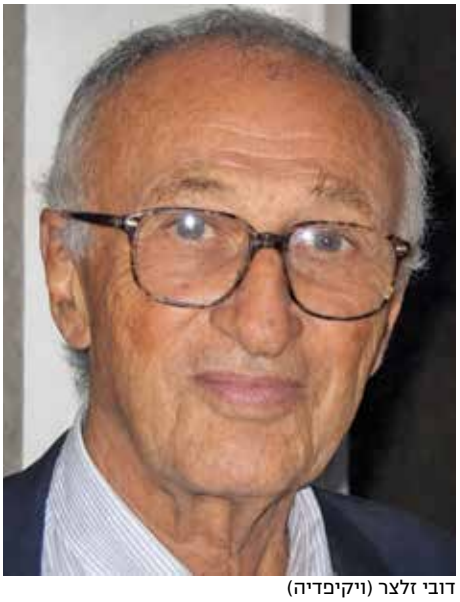
דובי זלצר (ויקיפדיה)

1938). עומר חלה בשיתוק ילדים בגיל שנתיים ושהה במשך כשנה בבידוד עם רגל ימין מגובסת, כנהוג אז בקיבוץ. טל, בתו של הלל, משערת שכתוצאה מכך הוא החל להתעניין בטבע ולשאול עליו שאלות. לימים הפך נושא זה לאחד ממאפייני כתיבתו, למשל "אני שואל" (1961) ו"בולבול, למה? ככה!" (1966). ספריו ושיריו לילדים מאנישים את בעלי החיים, שופעים אהבה וסקרנות לנופי הארץ והם חלק מהקלאסיקה הישראלית, ביניהם "דודי שמחה" (1964), "השועל והחסידה" (סיפור השונה ממשלי איזופוס, 1961), "יוסי, ילד שלי מוצלח" (1963), "מעשה בחתוליים" (1966), וכמובן "למה לובשת הזברה פיג'מה?" (1958). אף על פי שהשירים היו בעלי תוכן דידקטי, כנהוג בתקופה, הלל הביא משב חדשני לספרות הילדים הישראלית. סגנונו פורץ את התבניות המקובלות של משקל וחרוז, משלב משחקי לשון, מצלול ואי־גיון (נונסנס) שנון וקונדסי. מקצועו – אדריכל נוף – משתקף גם הוא בשיריו, מרביתם ארוכים (בדומה לבניין קומות) והם שירי סיפור הכתובים במשפטים אסימטריים. שיתוף הפעולה עם סשה ארגוב הוליד שירים ללהקת התרנגולים, ביניהם "ככה סתם" (1963) ו"יוסי ילד שלי מוצלח".

דב (דובי) זלצר ומאפייני ההלחנה שלו

דובי זלצר נולד ברומניה בשנת 1932 והוא חתן פרס ישראל לזמר העברי לשנת 2009. בתודעה הציבורית הוא ייזכר כמלחין מחזות הזמר הקלאסיים הישראליים בזכות תרומתו המשמעותית לסוגה, בראשם "עוץ־לי גוץ־לי" (1965), "קזבלן" (1966) ו"אַיי לַייק מַייק" (1968). שיריו נמנים עם פס הקול הלאומי, למשל "הכותל" (1967), "המלחמה האחרונה" (1973) ו"אנחנו לא נפסיק לשיר" (1975).

זלצר עלה ארצה בגיל 16. הוא למד בשומריה שבקיבוץ משמר העמק וכך התוודע למשפחת עומר: אסף, אחיו של הלל, היה בן כיתתו, ובנימין האבא היה המורה למוזיקה. זלצר שירת בלהקת הנח"ל הראשונה ושימש מנהל מוזיקלי, מעבד ואקורדיוניסט. בין השנים 1956-1960 הוא למד בארצות הברית ב־Mannes School of Music ובאוניברסיטת ניו יורק. במקביל ללימודיו התפרנס ממוזיקה. הוא ורעייתו, הזמרת גאולה גיל, ייסדו את להקת "צבר", וצירפו לה את הגיטריסטים מיכאל כגן ויגאל חרד. הלהקה התאחדה עם להקת המחול "אורנים" ונקראה "אורנים צבר". הרפרטואר כלל שירים ישראליים מוכרים, שירים קודמים וחדשים מאת זלצר.

עם הקמת מדינת ישראל התעורר בארצות הברית גל התלהבות, והייתה דרישה להאזנה למוזיקה ישראלית. זלצר ולהקותיו שימשו שגרירים מוזיקליים של מדינת ישראל באותה תקופה. מצלול הלהקה, שהוסיף לשירי ארץ ישראל פולק וגיטרה בס זכה לכינוי "הסגנון האמריקני של הזֶמֶר הישראלי". הלהקה הקליטה תקליטים והופיעה בהצלחה גדולה.

מרבית שיריו של זלצר הם סצנה תיאטרלית בזעיר אנפין, למשל האגדה המומצאת "נערה ושמה כנרת" (1962) ו"דבר אלי בפרחים" (1963) המתרחשת מהחורף ועד הקיץ. המנגינות שהלחין נובעות מהברית ההדוקה עם תוכן המילים, והן סימטריות, כתובות במקצב פשוט ובהרמוניה מסורתית, החורגת מהמסגרת ולעיתים דיסוננטית למנגינה. המבנה הרווח בשיריו הוא פתיחה-בית-פזמון-מעבר-בית-סיום, והמנגינות נשענות על סולם אחד עם מעבר למז'ור או למינור המקביל לו.

"למה לובשת הזברה פיג'מה?" – ניתוח מילולי

השיר פורסם בעיתון "דבר לילדים" ב־23.12.1958. באביב 1959 הוא יצא לאור כספר בסדרה א' בספריית "חלון" לגיל הרך בהוצאת ספריית הפועלים, ואיירה אותו שושנה היימן. השיר מתאר את ניסיונותיה של הזברה לבחור בגד שונה לכל ימי השבוע, אך בכל פעם היא מתחרטת וחוזרת אל בגד השינה המפוספס, המזכיר את דוגמת גופה. השיר משלב משחקי לשון הומוריסטיים, למשל "סַרְבָּל וּמְסָרְבָּל" (יום ג') ו"עָמְדָה וּמָדְדָה לָהּ שִׂמְלַת מַלְמָלָה־לָהּ [...] הִתְרַגְּלָה־לָהּ" (יום ה').

לשיר מבנה קבוע של חזרות מילוליות והוא מהווה תשובה מנומקת לשאלה המוצגת בפתיחה: "מִי יוֹדֵעַ מַדּוּעַ וְלָמָּה / לוֹבֶשֶׁת הַזֶּבְּרָה פִּיגְ'מָה?". כל אחד משבעת הבתים נפתח במילים "בְּבֹקֶר יוֹם X הַזֶּבְּרָה קָמָה, לָבְשָׁה". החלק המשתנה מתאר את הבגד הנבחר באותו היום (למשל מכנסיים וחולצה ביום א' ובגדי התעמלות ביום ב'). החרטה על לבישת

(איור: שושנה הימן, מתוך: ספריית חלון, חוברת 3, אתר הספרנים)

למה לובשת הזברה פיג'מה?

מי יודע מדוע ולמה
לובשת הזברה פיג'מה?
כי...
בבקר יום אלף
הזברה קמה,
פשטה את הפיג'מה,
לבשה מן הסתם מכנסים וחלצה,
אך מיד הרגישה
שאין היא מרצה.
מיהרה
ולבשה
פיג'מה.

בבקר יום בית
הזברה קמה,
פשטה את הפיג'מה,
לבשה בשמחה בגדי-התעמלות
אך הרי - דבקה בה
מחלת העצלות.
מיהרה
ולבשה
פיג'מה.
בבקר יום גימל
הזברה קמה,
פשטה את הפיג'מה,
טרחה ומדדה לה
סרבל;

מילות השיר שהקליד ע. הלל (ארכיון הלל עומר, מכון גנזים)

הבגד מסתיימת במילים החוזרות: "מִהֵרָה וְלָבְשָׁה פִּיגָ'מָה" למעט בערב שבת: הזברה לבשה בגד חגיגי והתלבטה לגביו עד שבמוצאי שבת החליטה להישאר עם הפיג'מה לנצח. השיר נחתם בתשובה, המבוססת על הפתיחה: "וּמֵאָז אִישׁ אֵינוֹ שׁוֹאֵל מַדּוּעַ וְלָמָּה / לוֹבֶשֶׁת הַזֶּבְּרָה פִּיגָ'מָה", וכך נוצרת מחזוריות.

מאפיינים מוזיקליים של השיר

השיר הולחן ב־1966 לתקליט בהזמנת חברת CBS-Epic Records (Epic Records LF 18055). החברה הזמינה את גאולה גיל ואת דובי זלצר, מנהלה המוזיקלי, להקליט תקליט לילדי אמריקה בעברית. שמו של התקליט "Geula Gill - Spoonful of Sugar" מציג את הזמרת, שהייתה כבר מוכרת לקהל האמריקני באותה עת. שם התקליט לקוח משיר מתוך "מרי פופינס" (1964), וכותרת המשנה ממפה את קהל היעד הצעיר ואת שפת השירה: "Songs for young sung in Hebrew".

בתקליט אחד עשר שירים. שישה מתוכם היו מתוך סרטים מוזיקליים שהועלו לראשונה בארצות הברית כשנתיים לפני הוצאת התקליט ("מרי פופינס", "צלילי המוזיקה" ו"גברתי הנאוה") ומתוך המחזמר לילדים ("אוליבר"). ההיכרות עם הלחנים האמריקניים חיפתה על השירה בשפה הזרה.

חמשת השירים הישראליים הולחנו בידי זלצר: "דרך שיר" (1963), "שיר ערש" מתוך המחזמר "עוץ־לי גוץ־לי" ו"אולי תרדו שם" [מתוך סרט הנושא שם זה (1964)] ושני שירים חדשים – "למה לובשת הזברה פיג'מה?" ו"שתי חברות" – שהתקבלו מהמשורר ע. הלל בזכות מפגש אקראי עימו ברחוב בניו יורק.

שני השירים החדשים הותאמו במיוחד לילדי אמריקה. השיר "למה לובשת הזברה פיג'מה?" הותאם לסגנון המוזיקלי העדכני שם, הפולק. מאפייני הסגנון בשיר משתקפים בדואט בין גאולה גיל ליגאל חרד והפריטה בגיטרה, ובתוספת קלרינט בס, חצוצרה וטרומבון. בשיר עתיר המלל קיימות שתי מילים שמשמעותן זהה בשתי השפות: פיג'מה וזברה. הואיל והשיר נכתב שלא למטרת הלחנה, על המלחין היה להחליט על החלוקה לבית ולפזמון. המילה המסיימת כל בית ("פִּיגָ'מָה") נבחרה לשמש כפזמון. כשם שהמשורר השתמש במשחקי מילים ונטל לעצמו את החופש לחלק את המילים ולהרחיבן ("שִׁמְלַת מַלְמָלָה־לָהּ"), גם המלחין יצר ברוח זו את הפזמון: "פִּיגָ'מָה־מָה, פִּיגָ'ה־מָה־מָה, פִּיגָ'ה־פִּיגָ'ה־פִּיגָ'ה־מָה־מָה".

זלצר עקב אחרי המבנה המחזורי של השיר. התיאטרליות בשיר ניכרת במיוחד בהתאמת המוזיקה לאורך התפתחות העלילה. השיר נפתח בשאלה מסקרנת, המולחנת באיטיות: "מִי יוֹדֵעַ מַדּוּעַ וְלָמָּה, לוֹבֶשֶׁת הַזֶּבְּרָה פִּיגָ'מָה?" המנוגן באקורד אחד בגיטרה ואחריו שרים גיל וחרד בשני קולות בלי ליווי. שתי ההברות האחרונות של המילה "פיג'מה", מורחבות באמצעות הארכה חופשית של ההברה (המכונה פרמטה, Fermata). גם התשובה: "כִּי", מושרת עם פרמטה ארוכה יותר. הפרמטות תורמות ליצירת סקרנות להאזנה להמשך השיר.

התקליט של גאולה גיל (discogs)

לאחר הפתיחה התיאטרלית מוצגים הבתים והפזמון במפעם מהיר שש פעמים רצופות. קיימים שינויים קלים בביצועה של הזמרת להתאמת הטקסט, למשל שירה באופי גנדרני עם לבישת שמלת המלמלה. כל הבתים בעלי תבנית ליווי רתמית בכלי ההקשה והיא חוזרת על עצמה ומחקה את פרסות הזברה. כדי להדגיש את פריט הלבוש הייחודי באותו יום בסיום המשפט המוזיקלי מנוגן מוטיב בהד בחצוצרה בעמעם המכונה Wha Wha (העשוי ממתכת, מחליש את הנגינה ויוצר אפקט אונומטופאי). בהמשך, במילים החוזרות בכל בית: "אַךְ מְיֻחָד הִיא הִרְגִּישָׁה כִּי אֵין הִיא מְרֻצָּה" מנגן הטרומבון מנגינה נוספת למנגינה המושרת על ידי הזמרת. ההברה האחרונה במילה "וְלָבְשָׁה" מגבירה את המתח לקראת הפזמון באמצעות הארכת התו, בדרגה הרמונית מתוחה בסולם (V7) ובאמצעות שינוי תזמורי: אל הזמרת ואל כלי הנשיפה מצטרפת מקהלת ילדים. הפזמון מושר שוב בשני קולות ולכלי הנגינה נוסף קלרינט בס, שמופיע בשיר בחלק של הפזמון בלבד. מופיע בו ערך מקצבי חדש, שמינית מנוקדת חלק שישה־עשר ( ), המעניק קופצנות ושובבות ברוח המילים. בין הפזמון לבית קיים מעבר קצר בחצוצרה מעומעמת.

אף על פי שתבנית הבית השביעי דומה לבתים שלפניה ומולחנת באותה מנגינה, המלחין שינה את המהירות ואת הליווי כדי להתאימם לסצנה התיאטרלית. הבית נפתח בשירה של הזמרת ובליווי גיטרה ("בְּעֶרֶב שַׁבָּת הַזֶּבְרָה קָמָה"). בהמשך מודגשות מחשבותיה של הזברה ("אַךְ בְּטֶרֶם פָּשְׁטָה אֶת הַפִּיגָ'מָה [...] לִטְרֹחַ וְלִלְבֹּשׁ אֶת שִׂמְלַת הַשַּׁבָּת") בטכניקה הדומה לשאלת הפתיחה, כלומר בשירה של הזמרת סולו במהירות איטית יותר עם פרמטות. תיאור המחשבות מנוגן בחצוצרה מעומעמת ובפעמונים. המילים "יָשְׁבָה וְחָשְׁבָה [...] עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת" מנוגנות בנמרצות ונחתמות בשני צלילים בכלי ההקשה (במקור המילה "וְחָשְׁבָה" חוזרת שלוש פעמים ברציפות ובלחן חמש). המסקנה "וּמֵאָז אִישׁ אֵינוֹ שׁוֹאֵל מַדּוּעַ וְלָמָּה לוֹבֶשֶׁת הַזֶּבְרָה פִּיגָ'מָה" מולחנת בצורה דומה לפתיחה. למרות שזהו משפט הסיום של השיר לפי המשורר, המלחין חוזר על הבית הראשון ויוצר מחזוריות. הלחן מסתיים בהאטה הדרגתית (fade out).

סיכום

השיר הוקלט בביצועים רבים והוא אחד משירי הילדים הקלאסיים הישראליים האהובים עד היום. כניסתה של חברת התקליטים האמריקנית "קולומביה" (CBS: Columbia Broadcasting System) לתעשיית ההקלטות המסחרית בישראל בשנת 1966 חוללה תפנית בענף, שפעל משנת 1934. החברה הפיצה תקליטים של אומנים אמריקנים, הקליטה אלבומים של אומנים ישראלים בולטים, כמו גאולה גיל, יהורם גאון, חוה אלברשטיין וצמד הפרברים והפכה למפיצת המוזיקה השנייה בגודלה אחרי "הד ארצי". חדירת החברה לישראל לא הייתה רק אירוע תעשייתי־מסחרי, אלא מנגנון תרבותי שהכניס מודלים אמריקניים לשירי הילדים הישראליים.

התקליט "גאולה גיל מספר 2" היה מהראשונים שחברת CBS הפיצה בארץ (CBS 62749). למעשה, זהו התקליט האמריקני אך סדר הרצועות בו שונה, והשיר הפותח שלו הוא השיר הנידון במאמר. ייתכן שהשיקולים לשינוי הסדר נבעו מהחשיבות השיווקית והחווייתית בקביעת הרצועה הראשונה בתקליט. תרומת התקליט לילדי ישראל הייתה כפולה: ראשית, הקלטת גרסאות כיסוי למחזות זמר ולסרטים לכל המשפחה (בהמשך השנה הקליטה CBS תקליט נוסף עם רפרטואר דומה, בביצועה של רבקה רז [CBS 70022]); שנית, כפי שזלצר הנגיש לילדי אמריקה שיר בסגנון עדכני בשפה זרה, הוא יצר שיר ישראלי ראשון לילדים בסגנון הפולק האמריקני.

ב־1988, ב"פסטיבל שירי המשוררים לילדים" בתל אביב, ביצעה את השיר להקת "משינה" בגרסת רוק עדכנית. ב־1989 כללה אותו הלהקה בתקליטם "גבירותי ורבותי: משינה" (CBS 463481-1). עם חדירתן של קלטות הווידאו החזותיות לארץ, יצרה הלהקה קליפ מונפש והומוריסטי בקלטת "שירים גדולים לקטנים" בהפקת חברת "קלאסיקלטת".

לעיון נוסף

1. ס' איילת, "נושאים בשירת הילדים של ע' הלל", עיונים בספרות ילדים 13, תשס"ג, עמ' 118-139.
2. א' גולדפרב־ארזואן, "לְחַיֵּי הָעָם הַזֶּה": מאפיינים ישראליים־לאומיים ביצירתו של דב (דוביו) זלצר כפי שהם משתקפים באמנויות המציגות ובשיריו, עבודת דוקטור, אוניברסיטת בר־אילן, תשע"ט.
3. נ' גבאי, "אחת ולתמיד: מדוע לובשת הזברה פיג'מה?" הספרנים: מגזין הספרייה הלאומית: הסיפור מאחורי, 4.7.2022.
4. א' סרוסי ומ' רגב, מוסיקה פופולרית ותרבות בישראל (תרגום: ולדי דבוייריס), האוניברסיטה הפתוחה, 2014, עמ' 62-66, 119, 127, 134.
5. ע' קרמר, "מ'עופר איילים' עד 'תכלת וקוצים' – מוקדם ומאוחר ביצירתו של ע. הלל", מהדורה אלקטרונית: הפנקס: כתב עת מקוון לספרות ותרבות לילדים, 30.3.2011.
6. נ' שחר, שיר שיר עלה-נא: תולדות הזמר העברי, מודן, 2006, עמ' 156.